

Stín kříže 2S 21,1-14

1. Projev Božího hněvu v podobě hladu (verše 1-2)

Za dnů krále Davida vypukl v Izraeli hlad. Podle Zákona byl hlad jedním z projevů Boží nepřízně. Bylo to smluvní prokletí, kterým Bůh postihoval svůj lid, když se od něj a od jeho přikázání odvracel (srov. Lv 26,18-20; Dt 28,12.15-24; Dt 32,24). Příčinou hladu bývala neúroda, ke které docházelo, když se nedostavily pravidelné deště (období dešťů začínalo v polovině října, končilo na začátku dubna nebo května). Izrael se nějak prohřešil a Bůh ho postihl hladem. Proto David hledal Hospodinovu tvář, neboli vyptával se Boha, kvůli čemu na svůj lid hlad dopustil. Odpověď obdržel snad prostřednictvím kněze nebo proroka. Bůh Davidovi řekl, že hlad je kvůli Saulovi, který nechal povraždit Gibeónany.

Gibeónané patřili k původním obyvatelům země Kanaan, kteří zde žili ještě před příchodem Izraelců. Istí docílili toho, že Izrael s nimi krátce po příchodu do země zaslíbené uzavřel smlouvu, takže pak nebyli vyhlazeni spolu s ostatními starousedlíky (viz Joz 9). Izraelité jim přísahali ve jménu Hospodinově. Když pak zjistili, že Gibeónané patří mezi obyvatelstvo země, nemohli už proti nim bojovat. Bůh bral tuto smlouvu vážně, i když do ní byli Izraelci vmanipulováni Istí. Pro Izrael pak bylo hříchem jakkoliv Gibeónanům ublížit.

Davidův předchůdce král Saul ovšem tuto smlouvu/přísahu porušil. Pokoušel se Gibeónany vyhladit. Proto Bůh stíhal Izrael svým hněvem. Pozoruhodná je zmínka o Saulově motivaci v této záležitosti: „ ... *Saul je usiloval vybit ve svém zanícení pro Izraelce a Judu.* “ (v. 2) V tomto zabíjení vedla Saula horlivost pro Izraelce a Judu. Byla to horlivost pro jeho národ, nacionalismus. Možná se i domníval, že tím slouží Bohu. Hospodin to ale viděl jinak. A za Davidovy vlády poslal na zemi hlad.

Jak by k nám toto vše mohlo mluvit? Vidíme tu, že následky určitého hříšného činu mohou kromě vlastního pachatele dopadat na mnoho dalších lidí. Případ následků Saulova provinění nám může připomenout dopad selhání Adama. Adam společně s Evou zhřešili (viz Gn 3). Jejich hřích postihl je osobně zejména tím, že byli vyhnáni z Boží přítomnosti, do jejich životů přišla dřina s bolestí, začali se odcizovat sobě navzájem a posléze zemřeli. Jejich hřích ale postihl nás všechny. Jak nám to Pavel říká: „ *Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili.* “ (Ř 5,12 ČEP)

Můžeme tu také vidět nebezpečí, které se skrývá v horlení pro něco jiného, než je Bůh, Kristus. Nebezpečí, které se skrývá v horlení pro něco jiného, než je sláva Boží. Můžeme horlit pro naši církev nebo sbor, pro naši rodinu, nebo pro naši službu. Mnohdy horlíme pro naše pohodlí. To všechno

jsou ale chybné hnací síly, mají-li být silami hlavními. Následky jsou ničivé, i když třeba nejsou hned vidět. Někdy nejsou vidět hodně dlouho.

2. Podivuhodný způsob smíření (verše 3-9)

Když král David zjistil příčinu Božího hněvu, nechal si zavolat představitele zbylých Gibeónanů. David se jich ptal, co má udělat proto, aby dosáhl smíření. Ptá se, co má udělat proto, aby byl usmířen Boží hněv. Co má udělat proto, aby byli usmířeni i Gibeónané, kteří nyní mohli právem svolávat na Izrael Boží prokletí. Jde tu o dosažení smíření, a to je velice významné. Slova „dosáhnu smíření“ (ČEP) ve verši 3 jsou překladem hebrejského slovesa (K-P-R), které má význam „smířit, usmířit, zbavit viny“. Toto slovo ve Starém zákoně často popisuje účel a účinek obětí, které Izraelci přinášeli. To platilo například o velké oběti, konané v Den smíření (viz Lv 16, např. verše 30-34). Davidovi tedy šlo o to, co má udělat, aby zbavil Izrael viny, aby dosáhl smíření.

Podle zákona krevní msty měl správně zemřít ten, kdo se vraždy dopustil (srov. Nu 35). Pozoruhodné ale je, že smrt Saulova ke smíření nestačila. On už byl mrtvý. Gibeónané tedy nakonec požádali o sedm jeho potomků, aby je mohli popravit. Významné je patrně číslo sedm, které nejenže vyjadřuje úplnost či plnost. Jde tu také o spojitost se slovem přísaha. Slovo „sedm“ (H. ŠEVA) zní v hebrejštině velmi podobně jako slova „přisahat“ (H. ŠÁVA = přísahal) a „přísaha“ (H. ŠVUA). Může tedy jít o narážku na onu přísahu, kterou se kdysi Izraelci Gibeónanům zavázali (Joz 9,15.18-20).

Z textu není zcela jasné, jakým způsobem byli popraveni. ČEP překládá: „*my jim zpřerážíme údy*“ (v. 6). KP zde překládá: „*a zvésíme je*“. Hebrejské slovo, kterého je tu užito, může znamenat „vykloubit údy“. O stejném způsobu popravy se píše v Nu 25,4. Tehdy šlo o odvrácení Božího hněvu od Izraelců kvůli jejich zapletení do modloslužby. Je pravděpodobné, že oněch sedm bylo zabito a zavěšeno na kůly. Jako na pověšené se tak na ně vztahovala slova Písma: „*Bude-li nad někým pro hřích vynesena rozsudek smrti, bude-li usmrcen a ty jej pověsíš na kůl, nenecháš jeho mrtvolu na kůlu přes noc, ale bezpodmínečně ho pohřbíš týž den, protože ten, kdo byl pověšen, je zlořečený Bohem. Neposkvrníš svou zemi, kterou ti dává do dědictví Hospodin, tvůj Bůh.*“ (Dt 21,22-23) Vidíme ale, že v našem případě popravení nebyli pohřbeni téhož dne, kdy zemřeli, ale až za dlouhou dobu. Snad tomu tak bylo proto, že se čekalo na viditelný projev Božího slitování v podobě deště. Tedy vlastně na důkaz toho, že Boží hněv je usmířen.

Jak by k nám tyto skutečnosti mohly mluvit? Máme zde jeden ze starozákonních obrazů smrti Ježíše Krista na kříži. David, který zprostředkovává smíření, tu může být obrazem Ježíše Krista, který zprostředkoval smíření s Bohem nám. Pán Ježíš ale samozřejmě Davida nesmírně převyšuje tím, že vydal na smrt sám sebe. Ježíš za nás zemřel jako Beránek Boží, který „*...hříchů nečinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest.*“ (1P 2,22 ČEP). Když Ježíš visel

na kříži, byl skutečně zlořečený Bohem. Byl v tu chvíli prokletý kvůli našim vinám a hříchům (viz Ga 3,13). Účelem Ježíšovy smrti bylo smířit nás s Bohem, což přesně odpovídá významu hebrejského slovesa (K-P-R, v. 3), o kterém jsme mluvili výše. Vydání Krista na smrt bylo projevem Boží lásky k nám, hříšným lidem. „ *V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy.* “ (1J 4,10 ČEP)

3. Spolupohřbení (verše 10-14)

Matka dvou popravených mužů pak udělala něco, co inspirovalo samotného krále. Na skálu si rozprostřela žíněné roucho, tedy pytlou. Šlo o tmavou hrubou látku z kozí nebo velbloudí srsti. Pytlou tehdy lidé nosili na znamení zármutku. Risa hlídala těla mrtvých před ptactvem a zvířaty. Snad tak mimo jiné chtěla docílit toho, aby byli řádně pohřbeni. Podle údajů, které zde čteme, tak činila po šest měsíců, od doby sklizně ječmene (v. 9, okolo poloviny dubna) až do doby, kdy zemřelé skropila voda z nebe (v. 10, polovina října). Když se David dozvěděl o tom, co udělala Risa, inspirovalo ho to k tomu, aby řádně pohřbil ostatky Saula a jeho syna Jónatana. Saul se svým synem byli už dříve pohřbeni, avšak jinde, než v hrobě Saulova otce Kíše. David přemístil kosti Saula i Jónatana do Kíšova hrobu a spolu s nimi pohřbil i oněch sedm. Na závěr vyprávění o této události čteme: „ *Bůh potom přijal prosby za zemi.* “ (verš 14 ČEP) Důležité je zřejmě slovo *potom*. Po čem? Poté, co bylo oněch sedm vydáno na smrt a zároveň poté, co byli Saul a Jónatan pohřbeni společně s popravenými. Potom Bůh vyslyšel modlitby za ukončení hladu. Pouhý pohřeb by jistě nemohl být nástrojem odvrácení Božího hněvu. Zásadní tu bylo vydání oněch sedmi na smrt. Společné pohřbení ostatků Saula, Jónatana a sedmi popravených však celou záležitost jaksi zpečetuje a uzavírá. Vina byla smazána.

Jak by to k nám mohlo mluvit? Pán Ježíš se už za nás obětoval. Zemřel za naše hříchy. Jeho oběť nám ale nijak neprospěje, když neuvěříme, že zemřel také osobně za nás. A pokud jsme v Krista opravdu uvěřili, pak nám Bible tvrdí, že jsme zemřeli spolu s ním. Nějak potřebujeme pochopit, že starý člověk v nás byl spolu s Kristem ukřižován, aby naše hříšné tělo bylo zbaveno moci a my už hříchu neotročili (Ř 6,6). Kniha našeho starého života už byla dopsána a uzavřena. Teď se píše nový příběh, příběh Kristova života v nás. Proto nás apoštol vyzývá: „ *Tak i vy počítejte s tím, že jste mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši.* “ (Ř 6,11 ČEP) Křest je takovým zpečetěním naší smrti a vzkříšení s Ježíšem Kristem. Je ale také viditelným způsobem přijetí Kristovy smrti jako oběti za naše hříchy. Ř 6,4: „ *Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života.* “ (ČEP) Ko 2,12: „ *S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšení vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých.* “ (ČEP) Samotný křest nikoho nespasí. Je-li však vyjádřením naší víry v Krista, pak se jeho prostřednictvím ztotožňujeme s Pánem Ježíšem v jeho

smrti a vzkříšení, přijímáme úplné odpuštění hříchů a nový život. Bůh už se na nás nehněvá. Za naše hříchy už bylo zapláceno. Můžeme se nyní směle k Bohu modlit jako ke svému Otci. „*Přístupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas.*“ (Žd 4,16 ČEP)